

YI CA'P CART YI BEN STZ'IBAL PAWL SCYETZ YI E' AJ CORINT

Yi tlol Pawl jun yos tetz yi cmon creyent Corint

¹ I ina'tz in Pawl. Ej nin tan tu' banl talma' Ryos in apostl tetz Jesucristo. At kajwutz Timoteo swe'j. Ej nin yi carte'j i'tz tetz cyeru', yi e'u' cmon creyent yi najlche'u' le tnum Corint. Ncha'tz i'tz scyetz cyakil yi e' kajwutz yi najlche' lakak ama'l cwent Acaya.

² Tak' tzaj Kataj Ryos tu Kajcaw Jesucristo yi banl tu tzatzin paz squibu'.

Ja el k'ajab Ryos scye'j Pawl

³ Kak'e' kak'ajsbil tetz Kataj Ryos yi Taj Kajcaw Jesucristo, na na el k'ajab ske'j, nin ilenin na tzan tan kamayse'n.

⁴ Ya'stzun na ban i' ske'j, bantz koque'n ketz tan chimayse'n yi e' yi ate' swutz q'uixc'uj, chi banak Ryos tan kamayse'n ketz.

⁵ Yi o' ketz na katij q'uixc'uj, chi banak Cristo. Poro ilenin xomij i' ske'j tan kamayse'n, nin tan kaquiwse'n.

⁶ Cha'stzun kutane'n ketz scye'ju' na ko na katij q'uixc'uj, i'tz tan chiclaxe'nu'. Ej nin yi na oc Ryos tan kamayse'n ketz, i'tz tan jale'n puntil ka'n ketz tan koque'n tan chimayse'nu', nin tan chiclaxe'nu'. Tan tu' yi na bajij yi e'chk takle'na'tz ske'j, quiwixk cyeru' chic'u'lu' tan muc'le'n yi e'chk q'uixc'uj yi na kamuc' ketz.

⁷ Siquierk mu'x̄ tal yi najk kacabej kac'u'l scye'ju', na elnak katxum tetz yi kol chimuc'u' q'uixc'uj chi na kaban ketz, tz'ocopon Ryos tan chimayse'nu' chi na ban i' ske'j ketz.

⁸ E'u' kajwutz, na kaj yil quibitu' yi jun c'oloj q'uixc'uj yi icy'pon ka'n le ama'l cwent Asia. Chin q'uixc'uj nin o' ban, nin txant qui o' k'e'xij tk'ab. Le wutz ketz kajtza'kl yi skaquimok tk'ab.

⁹ Le wutz ketz kajtza'kl yi jalta'tz kaquimbil. Poro ntin xcon yi jun q'uixc'uja'tz tan x̄chajle'n sketz yi qui'c rmeril tan kacolol kib. Nin xcon tan lajluchaxe'n skawutz yi tajwe'n tan k'ukewe'n mas kac'u'l te yi Ryos yi na xcye' tan chije'se'n tzaj yi e' alma'.

¹⁰ I', o' colon tk'ab yi jun chin q'uixc'uja'tz, nin na nin tzane't tan kacolche'n tk'ab quimichil. Ej nin k'uklij kac'u'l te'j yi ilenin tz'ocopon tan kacolche'n sbne' opon tunintz.

¹¹ Ncha'tz tan tu' yi na chitzanu' tan nachle'n Kataj skibaj, ej nin tan tu' yi at jun c'oloj kajwutz yi na chitzan tan nachle'n Kataj skibaj, chityoḡinku' tetz Ryos scyuch' yi e' mas kajwutza'tz yil quilu' yil tak' Kataj Ryos yi banl talma' i' sketz.

Yi mbi cunin batzon Pawl tan qui topone'n chan Corint

¹² I bin jalu' at jun xtxolbil yi wi'nin na tzatzin inc'u'l te'j, i'tz yi cyakil yi e'chk takle'n yi imbanak sajle'nix, chin tz'aknak cu'n. Nin tzinwutz wetz qui'c mu'x̄ tal impaltil. Lmal nin yi atin tzaj x̄chixo'lu'. Poro nk'e'tz wajtza'kl cuntu', ma na Ryos nchinch'eyan tan imbnol e'chk takle'n balaja'tz.

13 Ej nin tul yi e'chk cart yi na opon wa'n xchiwutzu', clar cunin ja ben intz'ibal yi mbi cunin na icy' tinc'u'l. Qui'c mu'x tal yi apartk na jop. Lok tz'el chitxumu' tetz.

14 Nin lok chitzatzinu' swe'j chi na chintzatzin wetz scye'ju'. Na ko ya'tz chibanu' xchitzatzinku' yil tz'ul tzaj Kajcaw Jesucristo tan xtisya'i'n. Na quil jal wil xchiwutzu', nin ncha'tz e'u', quil jal quilu' tzinwutz. Katzatzink bin skibil kib.

15 Ej nin tan tu' yi nternin k'uklij inc'u'l scye'ju' yi at lok' ib skaxo'l scyuch'u' intxum tan wicy'ake'n tan chixajse'nu' cob tir bantz chitzatzine'nu' mas.

16 Na txumijt wa'n yi nin klo' nicy'ak tan chixajse'nu' yi wule'n tzone'j Macedonia. Ej nin txumijt wa'n tan wicy'ake'n junt tir yil chimpakxijt. Ja klo' cho'cu' tan wuch'eye'n tan wopone'n jalen Judea.

17 Poro tan tu' yi mintx'ixpuj wajtza'kl, nin qui't nicy'ak scye'ju', ¿na pe' elepont yi qui txumxnak cunin wa'n? ¿Na pe' elepont yi ni'cu'n wajtza'kl scyuch' yi e' yi xcha'm wi' chiyol?

18 Poro qui', na ntyo'x tetz Kataj yi nk'e'tz xcha'm wi' inyol.

19 Na qui'c jun tir yi xcon jun yol yi xcha'm wi' tan Cristo Jesús yi Cy'ajl Ryos, yi jun yi ocnako' tu Silvano, tu Timoteo, tan xtxole'n scyeru'. Chin tz'aknak cu'n i'.

20 Na tan tu' i' ja el cu'n te cyakil yi yol yi alijt cyen tan Ryos.

21 Ej nin chumbalaj nin Kataj Ryos ske'j, na i' ntx'ixpune'n kajtza'kl scyuch'u' bantz kaxome'n te Cristo.

22 Ej nin ocnak jun kechl ta'n, nin i'tz yi Espiritu Sant yi najlij te kalma'. I'tz jun senil yi o' tetz.

²³ Ma jalu' sak swutz Ryos yi bintzi yi inyol yi swale' scyeru': Quinin xna'k tan chixajse'nu' Corint, na nk'era'tz wajbil tan chibisune'nu' mas.

²⁴ Qui na katzan tan talche'n scyeru' yi mbi'tz yi tajwe'n tan chibnolu', na ja wi't chiquiwixu' te yi na cyocsaju'. Ntin na kaj ko'c tan quich'eye'nu' tan chitzatzine'nu' mas.

2

¹ Cha'stzun te bixewe'n wa'n tan qui wicy'ake'n tan chixajse'nu', na nk'era'tz wajbil tan jale'n mas bis xchixo'lu'.

² Na kol wak' bis scyeru', xxe'n tzun chintzatzin wetz? Na ntin scye'ju' na jale't tzatzin wa'n.

³ Quinin nicy'ak tan chixajse'nu', na yi nink nnicy'ak, ja klo' jal bis wa'n xchixo'lu' tan paj yi jun cart yi benak wa'n. Nin na el intxum tetz yi ko qui na chintzatzin wetz, ncha'tz e' cyeru' quil chitzatzinu'. Cha'stzun te qui nnicy'ak scye'ju' na nk'era'tz wajbil tan wuk'ol mas bis scyeru'.

⁴ Poro yi woque'n tan stz'ibe'n yi jun carta'tz ja chimbisun nin ja nok'. Poro nk'era'tz wajbil tan tak'le'n bis scyeru', ma na tan xchajle'n scyeru' yi wi'nin na chimpek' scye'ju', nin yi na chimbisun te yi mbi na bajij xchixo'lu'.

Yi talol Pawl yi tajwe'n tan cuyle'n paj jun juchul il

⁵ I bin jalu', yi jun ak'ol bis yi at xchixo'lu' yi wal scyeru' tc'u'l yi jun carta'tz ja tak' bis swetz, poro ja tak' mas bis tetz cyeru'.

⁶ Poro chinch wetz tzicu'n yi caws yi jun yaja'tz yi txumijt cyanu'.

⁷ Ma jalu' ntin na taj cuyle'n paj, nin na taj mayse'n i', na qui na yub kol ben joylaj tu tajtza'kl tan paj bis o'kl.

⁸ Ma na mas balaj yil chichaju' lok' ib tetz.

⁹ Benak intz'ibal jun cyajtza'klu' te yi jun problema'tz, poro i'tz tan chipile'nu' nin tan tilwe'n yi ko bintzinin chixomoku' te yi wetz wajtza'kl.

¹⁰ Qui'c wetz woyintzi' tu yaj yi njuch til ma na cho'n njuch i' til xchiwutzu'. Poro tan tu' yil chicuyu' paj, ncha'tz in tzincuye' paj. Tzincuye' paj na na waj yil jal chibalajilu' junt tir. Nin sak cu'n swutz Kajcaw Jesucristo yi bintzi yi yole'j yi na chintzan tan talche'n.

¹¹ Ncha'tz tajwe'n tan kacuyul paj, na qui na kaj kak' ama'l tetz Satanás, yi Bayba'n, tan toque'n tan kapo'tze'n. Na na el katxum tetz yi chin list nin i' tan kasuble'n.

Yi bene'n Pawl Macedonia

¹² Yi wa'te'n le tnum Troas, ja tak' Ryos wi'nin ama'l swetz tan xtxole'n yi balaj stziblal tetz Cristo scyetz cyakil wunak.

¹³ Poro quinin k'uklchin bantz tan paj yi qui wil wutz kajwutz Tito. Cha'stzun te che' cyaje'n cyen wilol yi e' kajwutz le yi jun tnuma'tz tan wule'n tzone'j le ama'l cwent Macedonia tan joyle'n i'.

¹⁴ Poro ntyoö tetz Kataj yi xomcho' te Cristo jalu' na ja wi't xcy'e' i' tan kacambaje'n. Ej nin ntyoö yi o' xconsbe'tz i' jalu' tan bene'n lo'on yi balajil Ryos bene'n tzi'n wi munt.

¹⁵ Na yi o' ketz o' xconsbe'tz Cristo, ni'cu'n o' tu c'o'cal insens. Na tan tu' yi mbi banak Cristo ja ko'c ketz chi jun balaj insens swutz Ryos. Ncha'tz xchiwutz wunak. Nin na el jucl katziblal xchixo'l

yi e' yi xchicloxok, nin na el jucl xchixo'l yi e' yi at cyopombil tq'uixc'uj.

¹⁶ Ej nin yi katziblala'tz yi na el jucl ni'cu'n na ban tu' wenen xchiwutz yi e' yi at cyopombil tq'uixc'uj. Ma scyetz yi e' yi xchicloxok, ni'cu'n tane'n katziblal xchiwutz chi tane'n insens yi wi'nin c'o'cal yi na tak' itz'ajbil. Poro ¿na' nin scyetz jun yi at tajtza'kl tan je'n pone'n te yi jun munla'tz? Cya'l.

¹⁷ Poro nk'e'tz cho'n kutane'n ketz chi quitane'n yi e' yi na chitzan tan suke'n yi yol Kataj tan tu' yi cyetz chipu'k na cyaj quen te'j. Ej nin nk'e'tz ni'cu'n o' scyuch' yi e' yi na chitx'ixpuj yi xtxolbil yi yol Kataj. Poro yi o' ketz na katxol yi mero yol Kataj. Ej nin qui na el kalma' tan kacambal kapu'k te'j, na junit o' tu Cristo. Ej nin chakij cho' tan Ryos tan txoli'n. Ej nin ncha'tz, puntil cu'n na kulej yi kak'un, na na tzan i' tan kaxmaye'n yi ko ba'n na kaban nka qui'.

3

Mas balaj yi ac'aj xtxolbil swutz yi antiw

¹ I bin jalu' tan yi xtxolbila'tz qui na katzan tan joyle'n yi ketz kak'ej xchiwutzu'. Ej nin qui na katzan tan jakle'n jun cart scyeru' tan xchajle'n yi o' balaj, chi na chiban cobox.

² Qui', nk'e'tz tajwe'n tetz ketz, na e' te'nu' yi cart tane'n yi na xchaj yi ba'n atit kak'un. Na lajluch xchiwutz cyakil wunak yi ja tx'ixpuj cyajtza'klu'. Nin lajluch yi ba'n mban kak'un xchixo'lu'.

³ Ni'cu'n e'u' tu jun cart yi Cristo mbon, nin yi o' ketz ya'stzun yi cy'anl tetz. Poro quinín xcon

tint tan banle'n yi jun carta'tz. Nin nk'e'tz cho'n tz'iba'n swutz jun lepaj c'ub. Poro ja bnix yi jun carta'tz tan yi Espíritu Sant, nin cho'n tz'iba'n te cyalma'u'.

⁴ Skawutz ketz ba'n atit yi kak'un, poro tan tu' yi junit o' tu Cristo, nin tan tu' yi cho'n k'uklij kac'u'l te Ryos.

⁵ Na ko tz'aknak cu'n o' te kamunl, cho'n na saj kajtza'kl tu Ryos.

⁶ Na i' nko'csan tetz xchakum, nin i' na ak'on tzaj kajtza'kl tan xtxole'n yi ac'aj xtxolbil yi bixba'nt ta'n. Na qui na katzan tan xtxole'n e'chk ca'wl yi tz'iba'nt cyen, ma na na katzan tan xtxole'n yi tajbil yi Espíritu Sant. Na yi e'chk ca'wl yi tz'iba'nt cyen ntin na xcye' tan kaquimse'n. Poro kol kak' ama'l tetz yi Espíritu Sant tan cawune'n ske'j sjalok tzun kutz'ajbiltz.

⁷ At k'ej yi e'chk ca'wla'tz yi cho'n tz'ibxe'n wutz c'ub, yi e'chk ca'wla'tz yi na xcye' tan kapitle'n nin tk'ab quimichil. At wi'nin k'ej na yi cwe'n mule'n Moisés tuch' wi'nin txekune'n yi wutz i'. Nin yi e' aj Israel quinin e' xcye' tan xmaye'n yi wutz i' tan paj yi xtxekunil. Poro yi tele'n cobox k'ej, tzaje'n nin ban yi xtxekunil yubil i'. Ma jalu', yi ko at wi'nin k'ej yi xtxolbil yi ak'lij tetz Moisés,

⁸ ¿qui'c ptzun lo' mas k'ej yi ac'aj xtxolbil yi mmu'l tan yi Espíritu Sant?

⁹ Ej nin yi ko chumbalaj nin yi xtxolbil yi nxcon tan lajluchaxe'n kil, ¿nk'e'tz ptzun lo' mas balaj yi ac'aj xtxolbil yi na xcye' tan jalse'n kabalajil swutz Ryos?

¹⁰ Bintzi at k'ej yi antiw ca'wl yi ntaxk ul yi jun ac'aj xtxolbil.

11 Poro at mas k'ej yi ac'aj xtxolbil yi xconk sbne' opon tunintz.

12 At kach'iw te jun itz'ajbil, cha'stzun te qui na kacabej mu'x̄ tal kac'u'l te yi balajil tu k'ej yi jun ac'aj xtxolbil yi na kocsaj.

13 Ocnak tk'ol Moisés jun xbu'k tan tewe'n yi wutz yi wi'nin txekune'n. Nin xcon yi jun xbu'ka'tz ta'n jalen yi ticy'e'n paj yi pak'puchal yi wutz. Poro yi o' ketz qui na kaxom te yi jun ajtza'kla'tz chi ban Moisés.

14 Poro nk'e'tz ntin yi wutz Moisés yi jopxij, ma na ncha'tz yi wutz yi cyajtza'kl yi e' aj Israel yi quinín el chitxum te yi mbi na elepont yi e'chk ca'wla'tz. Ncha'tz jalu' at wi'nin e' judiy yi jopij wutz cyajtza'kl yi na cho'c tan si'le'n yi antiw xtxolbila'tz. Na ni'cu'n yi atk jun xbu'k te chiwutz, poro ntin Cristo na xcye' tan telse'n yi jun moy wutzila'tz scye'j.

15 Ate' tul moy wutzil, na yi na cho'c tan si'le'n yi e'chk liwr yi cyajnak stz'ibal Moisés, qui na pujx cya'n yi mbi na elepont.

16 Poro yi nink chitx'ixp cyajtza'kl tan chixome'n te Kajcaw, tz'elepon tzun yi jun moy wutzila'tz yi at te cyajtza'kl.

17 Na yi Kajcaw, ite'n i'a'tz yi Espíritu Sant. Ej nin ko najlij yi Espíritu Sant te jun yaj ja tzun el liwr jak' ca'wl yi antiw ley.

18 Yi o' ketz elnak yi jun moy wutzila'tz te kawutz. Ni'cu'ntz yi qui'ct xbu'k te kawutz. Ni'cu'n o' tu jun spej yi na c'ox nin jun pak'puchal. Poro yi pak'puchal yi na kac'ox nin, i'tz yi k'ej tu balajil Cristo. Na chebele'n cuntú' tzan xtx'ixpe'n kajtza'kl tan koque'n chi tane'n Cristo. Poro nk'e'tz

o' cuntu' yi tzan xtx'ipe'n kajtza'kl, ma na i'tz tan yi Espíritu Kajcaw.

4

¹ Cha'stzun te qui na kak'e'xij sju' tak'un Kataj, na tan tu' banl talma' i' nko' bixban tan kaxcone'n tetz.

² Qui't na kaban yi e'chk takle'n yi chin tx'ixwil nin, yi ewun cu'n nkaban sajle'n. Nin qui't na katzan tan chisuble'n wunak chi kasajle'n. Ej nin qui na katzan tan xtx'ixpe'n yi xtxolbil yi at tul yol Kataj, ma na ntin na katzan tan xtx'olche'n xo'l yi bintzi. Na sak swutz Ryos, nin lajluch cu'n xchiwutzu' yi ya'tz na kaban.

³ Poro ko at e' yi qui na pujx yi balaj stziblal yi na katxol i'tz jun techl yi at chibembil tq'uixc'uj.

⁴ Na jopij wutz cyajtza'kl tan yi Bayba'n, yi ryos yi na cawun tzone'j wi munt. Jopij wutz cyajtza'kl ta'n, bantz qui lajluchaxe'n xchiwutz yi k'ej tu yi balajil yi stziblal Cristo, yi jun yi ite'n nin i' Ryos.

⁵ Ma yi o' ketz o' chixconsbe'tzu' nin qui na katzan tan xtxole'n yi ketz kak'ej, ma na yi k'ej Kajcaw Cristo Jesús. Na yi ketz kajbil i'tz tan jale'n mas k'ej i'.

⁶ Ya'tz na kaban na Ryos mpacon len yi tz'o'tz wutzil te kawutz. Nin ba'n na xcye' te'j, na yi at tzaj tz'o'tz wuxtx'otx' ite'n i' a'lon: “Jaloken tkan skil,” nin jaltz. Cha'stzun te ja wi't el katxum tetz yi k'ej Ryos, na ja lajluchax skawutz tan Cristo.

Na intxol yol Kataj na ja wocsaj cunin

⁷ Yi o' ketz yi o' cy'anl tetz yi balaj porer Ryosa'tz ni'cu'n o' tu jun c'ul yi tx'otx' tu', bantz lajluchaxe'n

yi cho'n na saj yi jun porera'tz te Ryos nin nk'e'tz ketz.

⁸ Na yi o' ketz chin il nin ato' cu'nt xchik'ab wunak, poro qui na chixcye' tan kamakle'n. Nin at na ban cu'nt qui't na jal puntil ka'n xe'n lkaban, poro qui na cabej kac'u'l tan paj.

⁹ Wi'nin e' na chitzan tan kaxuxe'n, poro qui tzakpu'n kukanil. Ninin na kacu' boc'l cya'n, poro qui'c na kaban.

¹⁰ Qui'c nin jun k'ej yi qui'k na katij mu'x q'uixc'uj, chi q'uixc'uj yi icy'nak pon tan Jesús. Poro tan e'chk q'uixc'uja'tz yi na kamuc', na lajluchax yi xomij yi porer Jesús ske'j.

¹¹ Ej nin tan tu' yi xomcho' te Jesús, qui'c nin jun k'ej yi liwr o' tk'ab quimichil. Poro tan yi na katij ketz yi e'chk q'uixc'uja'tz na tak' ama'l sketz tan lajluchaxe'n yi porer Jesucristo, yi cho'n najlil te kawankile'j yi squimok.

¹² Yi eka'n tan yi jun txolbila'tz i'tz, at klo' kaquimbil tan tu' yi na katzan tan txole'n, poro ntyo'x tetz Kataj yi ja jal cyeru' quitz'ajbilu'.

¹³ At jun txolbil yi tz'iba'nt cyen yi na tal: “Ja wocsaj cunin, cha'stzun te na chintzan tan txole'n.” Ni'cu'n tzun kutane'n ketz. Ja kocsaj cunin, cha'stzun te yi na katzan tan txole'n yi balaj stziblal.

¹⁴ Na elnak katxum tetz yi Ryos lkaje'san tzaj xchixo'l alma', na i' nje'san tzaj Kajcaw Jesús xchixo'l alma'. Ej nin i' lkucy'an nin scyuch'u' tan kopone'n kale atite't i'.

¹⁵ Na cyakil yi e'chk takle'n yi na kamuc' i'tz tan tak'one'n ba'n scyeru'. Ej nin ko at wi'nin e' yil cyocsaj, sjalok tzun wi'nin e' yi chityo'xink tetz

Kataj, nin sjalok yi tetz k'ej.

¹⁶ Cha'stzun te qui na kak'e'xij sju' tak'un Kataj. Tzan plojixe'n kawankil, poro tc'u'l yi jujun k'ej tzan quiwixe'n mas kac'u'l.

¹⁷ Na qui tu k'usij yi q'uixc'uj yi na katij tzone'j wuxtx'otx', na stzajk tera'tz. Poro tan tu' yi na katij yi mu'x̄ tal q'uixc'uja'tz, sjalok wi'nin kak'ej, nin skatzatzink tetz ben k'ej ben sak.

¹⁸ Na nk'e'tz cho'n k'uklij kac'u'l te yi e'chk takle'n yi sotzok. Ma na cho'n ajlij ketz kac'u'l te yi e'chk takle'n yi quil sotz tetz ben k'ej ben sak.

5

¹ Na elnak katxum tetz yi kol tz'el cu'n swutz yi kawankile'j, yi ca'lil yi kalma', at junt yi ja wi't bnix tcya'j tan Ryos tetz ketz, yi nk'e'tz wunak bnol tetz.

² Te yi mu'x̄ tal tiemp yi najlij yi kalma' tul yi kawankile'j, wi'nin na katx'ayne'. Cha'stzun te nternin na el kalma' tan jale'n junt ac'aj kawankil yi cho'n sjalok tcya'j.

³ Na yi jun ac'aj ca'la'tz yi na ch'iwan tetz ketz, xcyek tan jople'n kalma' chi na ban jun be'ch ketz tan jople'n kawankil.

⁴ Poro te yi najlij yi kalma' tul yi kawankile'j, wi'nin na katx'ayne'. Nin wi'nin q'uixc'uj na katij. Poro nk'era'tz kajbil tan kaquime'n chan. Poro mas balaj yi nink kacambaj yi jun ac'aj kawankil tan kaxconsal chan.

⁵ Ryos txumul tetz tan jale'n yi jun ac'aj kawankila'tz. Ej nin i' mak'on tzaj yi Espíritu Sant tan najewe'n ske'j. Ya'stzun jun techl yi jun cu'n tz'elepon k'ab Ryos te yol.

⁶ Cha'stzun te qui na kabisun siquier mu'x̄ tal te yi mbi sbajok ske'j, na na el katxum tetz yi te yi tiemp yi najlcho' tul kawankile'j, quibo' tul yi mero kaca'lil. Na txe'n kopon te Kajcaw.

⁷ Txe'n lajluchax skawutz poro cho'n k'uklij kac'u'l te'j yi sjalok junt kawankil.

⁸ Qui na kacabej kac'u'l mu'x̄ tal te yi jun tx-olbila'tz. Nin qui na kaj ka'tij mas tul yi jun kawankile'j, na na kaj ka'tij chan tu Kajcaw.

⁹ Poro yi mas tajwe'n tan kabnol i'tz tan kajoyol puntil tan stzatzine'n Kajcaw ske'j. Qui'c na ban yi ko ato't tul yi kawankile'j, nka quibo' tul, ntin kajoye' puntil tan stzatzine'n i' ske'j.

¹⁰ Na tajwe'n yil kachaj kib swutz yi pujbil xtisya' Cristo tan kubital yi mbi tz'ak'lok sketz. Tu nin xom quen te yi mbi cu'n baj kabnol te yi tiemp yi xcon kawankile'j, na tz'ocopon i' tan kama'le'n.

¹¹ Cha'stzun te na kek x̄chi' Ryos, nin na ko'c il tan chimoxe'n wunak tan cyoque'n c'ulutxum jak' ca'wl i'. Na na til Ryos yi x̄e'n kutane'n, nin yi ba'n ato't, Lok tz'el cyeru' chitxumu' tetz.

¹² Qui na katzan tan talche'n yi tx-xolbila'tz scyeru' ik tan jale'n ketz kak'ej x̄chuwutzu', ma na i'tz tan jale'n puntil cyanu' tan pakse'n nin chiyol yi e' yi na cyal yi chumbalaj nin e', poro yi mero bintzi i'tz yi chin cachi' nin yi na icy' chic'u'l.

¹³ Poro ko o' yab, chi na cyal cyetz, i'tz tan jale'n k'ej Kataj. Ej nin yi chin list nink o' tan chisuble'n wunak chi na cyal cobox, i'tz tan jale'n chibanlu'.

¹⁴ Na el katxum tetz yi wi'nin na pek' Cristo ske'j, cha'stzun te tajwe'n tan kaxcone'n tetz, na i' ca'wl ketz. Ej nin na el katxum tetz yi jun ntzi' nquim

tetz kaxel kacyakil cu'n, nin yi quime'n i' ni'cu'n yi ya'tzk kaquime'n ketz te i'.

15 Na ja quim Cristo tetz kaxel kacyakil cu'n, cha'stzun te ba'n tcu'n quil kaban yi ketz kajbil tul yi mu'x tal tiemp yi ak'ij sketz tzone'j wuxtx'otx', ma na i tajbil yi jun yi nquim tetz kaxel nin yi itz'nak junt tir.

16 Cha'stzun te qui't ko'c tan ma'le'n cyajtza'kl yi e' kajwutz chi kasajle'n yi ntaxk kocsaj, na yi jalu' o' cu'n ac'aj wunak. Bintzi ocnakin wetz tan telse'n k'ej Cristo, poro yi jalu' qui't.

17 Na cyakil yi o' yi ato' tk'ab Cristo, o' ac'aj wunak, na ja wi't cyaj kacyajsal yi e'chk ajtza'kl cachi' yi xomnako' te'j sajle'n, ma jalu' o' ac'aj wunak.

18 Poro cyakil yi xtxolbila'se'j, Ryos txumul tetz. Na i' njoyon puntil yi nxcon Cristo ta'n tan kabansal kib tuch'. Ej nin ak'ij len katarey ta'n tan kaxcone'n bantz chibansal quib yi e' mas wunak tuch'.

19 Yi na elepont yi xtxolbila'se'j i'tz: Quinin ntak' Ryos yi kacaws ma na ja xcon Cristo ta'n tan kabansal kib tuch'. Ej nin yi ketz katarey yi ak'ij len sketz i'tz tan xtxole'n scyetz cyakil wunak yi at rmeril tan chibansal quib tu Ryos.

20 O' len k'ajbil Cristo, nin yi na cu' kawutz xchiwutz wunak i'tz ni'cu'n yi ik Cristo na cu' wutz xchiwutz: Banswok itib tu Ryos, ko'ch.

21 Na yi Kajcaw Jesucristo qui'c mu'x tetz til, poro tan jale'n cuybil ketz kapaj, nin tan koque'n ketz tetz balaj, ja oc i' tetz tajlal juchul il.

6

¹ Junit bin kutane'n ketz tan ak'un tu Ryos, cha'stzun te na cu' kawutz scyeru' yi nk'e'tz tan cha'tz tu' lcyak'u' ama'l tetz yi banl talma' i'.

² Na at jun txolbil yi tz'iba'nt cyen yi na tal: “Tul yi tiemp yi list in tan tbite'n yi itzi' yi ikul, ya'stzun lwulej.

Ej nin tul yi tiemp yi bixba'nt wa'n tan iclaxe'n, ya'stzun yi tiemp yi nxwuch'eyaj,” stzun Ryos banak cyen.*

Yi jun txolbila'tz na elepont, yi jalu' ya'stzun yi tiemp yi list Ryos tan ko' tbital, nin yi jalu' ya'stzun yi tiemp tan kaclaxe'n.

³ Cha'stzun te chin puntil cu'n na kulej yi ketz kak'un tan qui jale'n yolbil ketz, na qui na kaj ltx'akxij jun wunak tan kapaj.

⁴ Na yi kajbil i'tz yil lajluchax yi bintzinin o' ãchakum Ryos tan cyakil e'chk takle'n yi na kaban. Na tan yi na kamuc' q'uixc'uj na lajluchax yi na tak' Ryos kapasens.

⁵ Nin wi'nin tir ja kalo'on tan xicy'xab. Nin wi'nin tir ocnako' xetze'. Nin wi'nin tir yi ja chisaj nil wunak ske'j tan kabiyle'n. Nin quin techix nin sacte'n katij sju' tak'un Kataj. Nin quin techix nin watl. Quin techix nin we'j katij. Ja bin katij q'uixc'uja'tz tan lajluchaxe'n yi bintzinin o' ãchakum Ryos.

⁶ Ncha'tz tan ãchajle'n scyetz cyakil wunak yi o' ãchakum Ryos na kaq'uicy'lej kib tk'ab yi e'chk takle'n cachi'. Nin na ko'c il tan tele'n mas katxum tetz yi txolbil yi na kocsaj. Ncha'tz, na kamuc'

---

* 6:2 Is 49.8.

chitzi' tu cyajtza'kl wunak. Poro na kaban pa-wor scyetz. Nin na kachaj jun lok' ib scyetz yi bintzinin. Ncha'tz na lajluchax yi o' xchakum Ryos tan yi Espíritu Sant yi xomij ske'j.

⁷ Ej nin tan xchajle'n yi bintzinin yi o' xchakum Ryos, na kajilon bintzi cu'n poro i'tz tan porer Ryos. Nin yi na ko'c tan xtxole'n i'tz tan yi tetz porer. Ncha'tz tan kacolol kib xchik'ab kacontrntin na kachaj yi jicyuch te yi kajtza'kl, yi qui'c la'jil tuch'.

⁸ Ncha'tz at na ban cu'nt na cyak' wunak kak'ej, nin at na ban cu'nt yi na el kak'ej cya'n. Nin at na ban cu'nt yi na cho'c tan kayolche'n, nin at na ban cu'nt yi na cyal yi ba'n o'. Ncha'tz at na ban cu'nt na cyal yi o' subul nak, nin at na ban cu'nt na cyal yi bintzi kayol.

⁹ At na ban cu'nt na cyal yi o' awer nak, nin at na ban cu'nt na cyal yi kamiw kib scyuch'. Jat lo' tir yi txant qui o' quim cya'n. Na ja kabuchlij cya'n, poro quinin na ke'l cu'n swutz. Na yi tajbil Ryos i'tz tan lajluchaxe'n yi o' xchakum i'.

¹⁰ Ej nin at wi'nin e'chk takle'n yi na ul skawutz tan kabisune'n klo', poro qui na kajlaj, ma na ilenin na katzatzin. O' meba', poro na kaxcye' tan tak'le'n jun chin riquil scyetz wi'nin wunak. Qui'c nin ato' cu'nt, poro at cyakil yi tajwe'n sketz.

¹¹ Ma jalu' e'u' kajwutz aj Corint, quinin nkaxob tan talche'n clar cunin yi xe'n quitane'nu'. Na qui'c jun e'chk takle'n yi tunink na icy' quen kac'u'l scye'ju' na wi'nin na kapek' scye'ju'.

¹² Ate'u' tetz kajal, poro cuquen, mi ato' pe' tetz cyajalu', nka qui' pe'.

13 Na yi o' ketz ntin na katzan tan chimoxe'nu' chi na chiban wunak tan chimoxe'n chinitxa'. Chipek'ok binu' ske'j chi na kapek' ketz scye'ju'.

Yi o' ketz chi ca'l Ryos kutane'n

14 I bin jalu' tan xchajle'n yi bintzinin na chipek'u' ske'j, quil cyok'bej quibu' scyuch' yi e' yi qui na cyocsaj yol Jesucristo. Na qui na tcy'aj tib jun balaj ajtza'kl tu jun yab ajtza'kl. Ni'cu'n chi tane'n yi tkan skil tu yi tz'o'tz, qui na tcy'aj tib.

15 Ej nin ¿xe'n quicy'aj quib Cristo tu Bayba'n? ¿Xe'n tcy'aj tib tajtza'kl jun creyent tu jun yi qui na tocsaj?

16 Ej nin ¿xe'n tcy'aj tib jun yi najlij Ryos te talma' tu jun yi na meje' xchiwutz yi e'chk takle'n yi banij quitane'n? Na yi ketz kawankil i'tz ca'l Ryos, yi Ryos yi itz' nin tetz, na ya'stzun talnak i':

“Xchin najank tzixo'lwok na in iRyosil, cxocoponwok tetz inme'l incy'ajl.”†

17 Ncha'tz talnak i':

“Tajwe'n cxe'lwok tzaj xchixo'l yi e' yi qui na chixom te weri inyol.

Jatxwok len itib scye'j.

Qui'c tzitajquen scyetz.‡

Ej nin ko ya'tz tzibanwok,

18 nocopon tzuntz tetz mero itaj,

nin yi axwok itetz cxocopon tetz mero

inme'l incy'ajl,”

stzun Ryos banak cyen, yi Ryos yi cya'l jun na xcye' te'j.§

---

† **6:16** Lv 26.12; Ez 37.27. ‡ **6:17** Is 52.11. § **6:18** 2 S 7.14; 1 Cr 17.13; Is 43.6; Jr 31.9.

7

¹ E'u' kajwutz, yi jun xtxolbila'tz yi alijt cyen tan Ryos, i'tz tetz ketz. Katx'aje' bin kib. Poro nk'e'tz ntin kawankil, ma na i yi kajtza'kl cachi', kacyajse' cyen. Ko na kaj kek xchi' Ryos, ko'ken bin tetz balaj.

Yi xe'n cunin xtx'ixpe'n cyajtza'kl yi e' creyent Corint

² E'u' kajwutz ba'n chipek'u' ske'j, na cya'l cunin na kanuc'wit quen jun takle'n scye'ju'. Cya'l cunin ocnako't tan po'tze'n cyajtza'klu'. Cya'l cunin oc-nako't tan chisuble'nu'.

³ Qui na chintzan tan talche'n nin yi atk quilu' tzinwutz, na ja wi't wal scyeru' yi wi'nin na chimpek' scye'ju'. Na list in tan inquime'n tetz jun techl yi wi'nin na chimpek' scye'ju'. Poro kol ben xkon intiemp, i'tz tan inxcone'n scyeru', na wi'nin na chimpek' scye'ju'.

⁴ Siquierk mu'x tal najk cabej inc'u'l scye'ju'. Ma na wi'nin na chintzatzin scye'ju'. Wi'nin q'uixc'uj na katij, poro yi na kubit yi chitziblalu' jat lo' tzatzin na jal swetz.

⁵ Na jetz yi kunle'n tzone'j Macedonia, qui'c mu'x tal ujle'n na kaban, Kasajle'nix cuntunin o'tz swutz q'uixc'uj. Na wi'nin oyintzi' ske'j. Ej nin ilenin na kaxob swutz.

⁶ Poro yi Kataj Ryos yi na oc tan chimayse'n yi e' yi na chibisun, i' nxcye' tan kamayse'n yi tule'n Tito ske'j.

⁷ Ja katzatzin nk'e'tz ntin tu' yi tule'n i', poro ncha'tz yi kubital yi xe'n na tzatzin i' scye'ju'. Ja tal i' sketz yi wi'nin na el cyalma'u' tan quilolu' kawutz junt tir. Ej nin ncha'tz ja tal i' sketz yi

ġe'n na chibisunu' swe'j, nin yi ġe'n na ok' chic'u'lu' swe'j. Cha'stzun te ja jal tzatzin tetz ketz.

⁸ Bintzi lo' ja lo' chibisunu' tan yi txolbil yi at tul yi jun incart yi oponak ġchiwutzu'. Ncha'tz in, imbisun ta'n. Poro yi jalu' qui't na chimbisun ta'n.

⁹ Ma na chintzatzin. Poro qui na chintzatzin tan paj yi e' bisunu' tan yi jun carta'tz, poro na chintzatzin yi ja xcy'e' yi bis yi ntak' yi cart tan ttx'ixpe'n cyajtza'klu'. Quinin xcy'e' yi jun bis tan chixite'nu', ma na ja ak'on ba'n scyeru'.

¹⁰ Na yi bis yi na tzatzin Ryos te'j i'tz jun bis yi na xcy'e' tan ttx'ixpe'n kajtza'kl. Na yi jun jilwutz bisa'tz na ak'on ba'n sketz, nin skaclaxok ta'n. Nk'e'tz ni'cu'n te'tz tu yi bis yi na jal ġchixo'l yi e' yi qui na cyocsaj Ryos.

¹¹ Na quinín nchibenu' joylaj tan yi jun bis yi nwak' scyeru'. Ej nin wi'nin na tzatzin Ryos te cyajtza'klu' yi quinín nchibenu' joylaj ta'n. Ej nin ncha'tz ja ak'on ba'n scyeru'. Na ja xcon yi jun bisa'tz tan c'ase'n cyajtza'klu' tan cyoque'nu' il tan ttx'ajle'n te yi jun ila'tz yi jalnak ġchixo'lu'. Ej nin xcon yi jun bisa'tz tan c'ase'n cyajtza'klu' bantz chicolol quibu', nin tan ġchajle'n yi nk'e'tz chicyakilu' aj paj. Ej nin tan yi bisa'tz ja je' ġchiwutzu' yi mbi bajij ġchixo'lu'. Ncha'tz xcon tan chixo'wse'nu', nin tan yi jun bisa'tz el cyalma'u' tan kilolt kib scyuch'u'. Ncha'tz e' ocu' il tan tak'le'n caws yi jun aj paja'tz. Ma jalu' tan cyakil yi e'chk takle'na'tz yi nchibanu' ja lajluchax yi ja chixcy'e'u' tan banle'n tane'n yi problem.

¹² Yi cart yi oponak wa'n ġchik'abu' nk'e'tz tetz yi yaj yi njuchun, nin nk'e'tz tetz yi jun yi na bisun, ma na sak swutz Ryos yi ja bnix yi jun

carta'tz wa'n tan c'ase'n cyajtza'klu' nin tan tele'n chitxumu' tetz yi na chixomu' te wetz wajtza'kl nin yi bintzinin na chipek'u' swe'j.

¹³ Cha'stzun te jalu' na katzatzin. Nin qui't na kabisun.

Ncha'tz wi'nin na katzatzin te Tito, na tan tu' yi ncho'cu' c'ulutxum ja chixcye'u' tan xite'n yi bis yi cyak'naku' tetz.

¹⁴ Ncha'tz jalu' qui na chintx'ixwij tan inyol yi walnak tetz Tito yi chumbalaj nin e'u'. Na ja lajluchax yi bintzi yi nwal tetz Tito nin yi nwal scyeru'.

¹⁵ Ej nin yi na ul tx'akx tc'u'l Tito yi xe'n cu'n cyoque'nu' c'ulutxum jak' ca'wl i', wi'nin na tzatzin i' te'j.

¹⁶ Qui'c bin mu'x tal yi najk kacabej kac'u'l na wi'nin na katzatzin scye'ju'.

8

Yi xe'n cyak'ol chi ofrent yi e' aj Macedonia

¹ I bin jalu' e'u' wajwutz, na kaj kal scyeru' yi xe'n cu'n nlajluchax yi banl talma' Ryos xchixo'l yi e' cmon creyent yi najlche' lakak ama'l tzone'j Macedonia.

² Na te yi tiemp yi tule'n wi'nin pilbil cyetz, nin te yi tiemp yi wi'nin q'uixc'uj ate' cu'nt, mas tcunin nchitzatzin tk'ab Kataj. Ej nin te yi jun tiempa'tz yi ate' wutz pe'm, mas cunin nchoyin chi e'-k ric tane'n.

³ Nin tetz cu'n cyalma' yi cyak'ol yi oya'tz. Ej nin quinín xomquen te chiwalor, ma na mast cunin cyak'. Nin in stiw te'j.

⁴ Na cu' chiwutz sketz tan kuk'ol ama'l scyetz tan cyoque'n tan quich'eye'n yi e' kajwutz aj Jerusalén.

⁵ Mas tcunin nchiban swutz yi txumijt ka'n ketz, na bajx ja cyak' quib tetz Ryos tan chixcone'n tetz. Kalena'tz tzun chixome'n te ketz kachus'u'n.

⁶ Ma jalu' tan tu' yi ja cyak' cyetz yi jun oya'tz, cha'stzun te ja kajak pawor tetz Tito tan toque'nt junt tir tan chimoxe'nu' tan chichajolu' yi balaj ajtza'kl yi na saj tu Ryos tan cyak'olu' mu'xt oy, chi banak i' jun tir.

⁷ Na na el katxum tetz yi e' cyeru' nk'e'tz pen tu' na cyocsaju'. Ej nin chin list nin e'u' tan chichusle'n wunak. Nin chin tz'aknak cu'n cya-jtza'klu'. Chin x̄c'atnak nin e'u'. Ncha'tz wi'nin na chipek'u' ske'j. Nin nk'e'tz pen tlen tu'k na chibanu' jun takle'n. Cha'stzunk chibanu' tan molche'n jun oya'tz tan quich'eye'n yi e' kajwutz aj Jerusalén.

⁸ Qui na chintzan tan chicawe'nu' yi tajwe'n tan cyak'olu' chipu'ku', ma na ntin na waj yil quibitu' yi chi x̄c'atnakil yi e' kajwutz tzone'j. Ej nin yil quibitu' slajluchaxk yi ncha'tz e'u' at lok' ib scyuch'u' tan quich'eye'n junt tx'akajt kajwutz.

⁹ Na el chitxumu' tetz yi banl talma' Kajcaw Jesucristo. Na chin ric nin i', poro ja tocsaj tib meba' tan x̄chajle'n yi lok' ib scyeru', nin tan cyoque'nu' tetz ric.

¹⁰ Ma jalu' swale' nin junt cyajtza'klu' yi tz'ak'onk ba'n scyeru'. I'tz junix yob yi cwe'nle'n chitxumulu' tan molche'n yi oya'tz. Nin chin chigan cuninu' yi cyoque'nu' klo' tan molche'n.

¹¹ Cha'stzun te, tajwe'n cho'ctu' il tan molche'n pwoka'tz chi yi cwe'n chixe'tzalu'. Xomok quentu'

te chiwaloru' chijunalenu'.

¹² Na wi'nin na tzatzin Ryos te'j ko tetz cu'n kalma' yi na kak' ka'ofrent. Na na til Ryos yi ko itz'o' cu'n nka qui'. Na qui na tzan Ryos tan jakle'n yi e'chk takle'n yi qui'c at skuch'.

¹³ Ncha'tz nk'e'tz wajbil yil tz'oc cyen jun tetz meba' ntin tan xch'eye'n junt.

¹⁴ Ma na yi wetz wajbil i'tz yi nicy' nin tu' chich'eyaj quibu' scyuch' yi e' aj Jerusalén. Na yi cyeru' jalu' itz' nin mu'x tal. Ma yi e' cyetz qui'c ate' cu'nt. Poro qui cunin batz tz'opon jun k'e'j yi e'-t cyetz xchich'eyank scye'ju'.

¹⁵ At xe' yi inyol yi na wal nin scyeru' na tz'iba'nt cyen jun xtxolbil yi na tal: “Yi e' yi wi'nin chiwa', quinín sobrin, nin yi e' yi qui'c mas chiwa' e' el cyen tu' te'j.”* Cha'stzun te chimol cunu' yi jun oya'tz.

Yi e' tuch' Tito yi xomche' tej

¹⁶ Ntyo'x tetz Ryos yi ni'cu'n kutane'n tu Tito tan xtxumle'n yi x'e'n ljal chibanlu', na Ryos mmo'csan yi jun ajtza'kla'tz le wi'.

¹⁷ Ej nin cu nin tu'-tz ta'n tan toque'n tan molche'n yi pwok xchixo'lu'. Gan cu'n i' tan chix-ajse'nu' junt tir.

¹⁸ Nk'e'tz xchuc i' tz'ocopon, ma na mben kachakol junt kajwutz te i'. Chumbalaj nin i' xchiwutz yi e' cmon creyent tzone'j tan xtxole'n yi balaj stziblal tetz colbil ibaj.

¹⁹ Ej nin ncha'tz, bixba'nt cyak'un tan xome'n ske'j, nin tan kuch'eye'n tan molche'n yi jun balaj ofrenta'tz. Na ko'c il te kak'une'j tan jale'n

---

* **8:15** Ex 16.18.

k'ej Kataj Ryos, nin tan xchale'n yi at kagan tan quich'eye'nu'.

²⁰ Ja bixe' yi junt kuch'a'tz tan qui jale'n yolbil ketz yi na katzan tan molche'n yi pwoka'tz.

²¹ Na nucy'ij tzij cu'n na kaj kaban yi kak'un swutz Ryos nin xchiwutz wunak.

²² Ncha'tz at junt kajwutz yi mben te Tito. Ala'ix cunin tir kak' tarey yaj, nin ja lajluchax yi chin xc'atnak nin i'. Pyor nin jalu' na nternin k'uklij c'u'l scye'ju'.

²³ Ko alchok scyetz tz'oc tan jakle'n yi na' scyetz i' Tito, ba'n cyalu' scyetz yi i' jun wamiw nin yi junit na kak'uj tuch' tan quich'eye'nu'. Ncha'tz ko al scyetz lchijakon yi na' scyetz e' yi e' mas kajwutz yi xchixomok nin te Tito, ba'n cyalu' scyetz yi chak-ijche' cyak'un yi cmon creyent tzone'j Macedonia. Ej nin yi cobox kajwutza'tz chumbalaj nin e' na na chixcye' tan jalse'n k'ej Ryos.

²⁴ Cha'stzun te chichaje'u' lok' ib scyetz, bantz quibital yi e' mas cmon creyent yi chitziblalu' yi bintzi nin at lok' ib scyuch'u', nin yi bintzi nin yi na katzan tan talche'n yi e'u' balaj.

9

Yi je'n jun ofrent tan quich'eye'n cobox kajwutz

¹ Poro nk'e'tz tajwe'n klo' tan bene'n intz'ibal scyeru' te yi xch'eybil cyetz yi e' mas kajwutz yi na tzan molche'n xchixo'lu',

² na elnak intxum tetz yi chibalajilu'. Na ala'ix tir wal scyetz yi e' kajwutz tzone'j Macedonia yi jun yobix tzaj list ate'tu', yi e'u' aj Acaya, tan quich'eye'n yi e' kajwutz aj Jerusalén. Cha'stzun

te at wi'nin aj tzone'j yi ja quibit chitziblalu', nin ja chixom te cyajtza'klu'.

³ Poro ilenin nchiben inchakol yi coboxt kajwutza'tz tan quilol yi ko bintzi nin yi yol yi walnak scyetz, yi list e'u' tan ich'eya'n. Na klo' waj yi chiban list quibu' tu chi'ofrentu' chi walnak scyetz,

⁴ na at wupombil scye'ju' tan molche'n, poro at mu'xt tan wopone'n. Ej nin kol chixom nin coboxt aj tzone'j swe'j, chintx'ixwok ko nk'e'tz list ate'tu' tu yi mu'x oya'tz. Ncha'tz e'u', chitx'ixwoku' ko qui'c.

⁵ Cha'stzun te ja cu' intxumul tan chibajxe'n nin Tito scyuch' yi e' kajwutza'tz tan quich'eye'nu' tan molche'n yi pwok yi chisuknaku'. Nin yi ko list atit cyanu' yil kopon, slajluchaxk yi nk'e'tz puers tu' lcyak'witu', ma na tetz cu'n cyalma'u'.

⁶ Ulk bin tx'akx yi jun xtxolbile'j xchic'u'lu': Alchok scyetz yi qui'c mas tujul na oc ttx'otx', qui'c mas cosech na je'. Nin alchok scyetz yi nim tujul na oc ttx'otx', chumam cosech na je'.

⁷ Ba'n tzun cyak'u' chijunalu' yi mbi na saj bu'k tetz cyalma'u'. Poro quil cyak'u' tan cob c'u'lal, nka puers tu', na wi'nin na pek' Ryos scye'j yi e' yi tetz cu'n cyalma' na cyak'.

⁸ Ej nin xcyek Ryos tan kuch'eye'n te yi xtxolbile'j. Na kol kak', tz'ul kojol i' yi banl talma' skibaj bantz jale'n cyakil yi tajwe'n sketz, nin sjalok kabambil ta'n tan kabnol wi'nin e'chk pawor.

⁹ Na at jun xtxolbil yi tz'iba'n cyen yi na tal:

“Yi e' yi wi'nin na choyin
scyetz yi e' yi at tajwe'n scyetz,

quil tz'el chibalajil te chic'u'l wunak.”*

¹⁰ Ncha'tz yi kaRyosil, yi na ak'on tzaj yi quiju' yi na cyawaju', nin yi na ak'on tzaj walor yi chiwankilu', i' tz'ak'on cyakil yi tajwe'n scyeru' bantz cyak'olu' scyetz yi e' yi at tajwe'n scyetz. Ej nin ko ya'tz cyuleju', sjalok chibalajilu', nin xchiwutzinku' chi na ban jun balaj cosech.

¹¹ Ko ya'tz cyuleju', sjalok wi'nin jilwutz chimebi'lu' tan toye'n scyetz yi e' yi at tajwe'n scyetz. Ej nin yil chitz'am kajwutz yi cyoyu' chityoxink tetz Kataj,

¹² na nk'e'tz quich'eye'n tu' na chibanu' ma na tan yi cyoyu' scyak'e' chik'ajsbil tetz Ryos.

¹³ Scyak'e' chik'ajsbil tetz Ryos, na slajluchaxk xchiwutz yi na chixomu' te yi xchusu'n Cristo, nin slajluchaxk xchiwutz yi list e'u' tan quich'eye'n yi e' cyetz scyuch' alchok jilwutz wunak.

¹⁴ Xchinache' Kataj squibu', nin xchipek'ok scye'ju', na tz'elepon chitxum tetz yi wi'nin banl Kataj squibu'.

¹⁵ Ntyox bin tetz Kataj yi ja tak' i' yi jun chumbalaj oy sketz. Poro qui na kaxcye' tan xtxumle'n yi mbi tzuntz yi ya'stzun tulej i'.

10

Yi talol Pawlyi jun cu'n i' apostl

¹ I bin jalu', yi in wetz, yi in Pawl, copon inwutz scyeru'. Ej nin xconk yi c'ulutxumil tu putzpal Cristo wa'n tan chinuc'le'nu', na at lo' e' yi na cyal yi chin al nin inc'u'l yi atin xchixo'lu'. Nin na cyal yi ntin na jal inchamil yi quibin xchixo'lu'.

---

* 9:9 Sal 112.9.

² Poro yi wetz wajbil i'tz yi qui tajwe'n tan in-chajol inchamil yil nopon ðchixo'lu'. Ncha'tz at lo' cobox ðchixo'lu' yi na cyal yi at lo' e'chk takle'n yi na inwutz quen te'j, chi na chiban cyakil wunak. Poro qui'.

³ Bintzi, in tu' wunak, poro qui na xcon yi e'chk ajtza'kl tetz tzone'j wuxtx'otx' wa'n.

⁴ Ma na, na xcon yi ajtza'kl yi na tak' Kataj swetz yi na no'c tan pakse'n chiyol. Nin yi jun ajtza'kla'tz, yi cho'n na saj tu Kataj, chin cham nin, na na xcye' tan xite'n cyajtza'kl cyakil yi e' yi na cyocsaj quib nim tu cyetz cyajtza'kl. Nin cha'tz na xcye' tan chixite'n yi e' yi na cyal yi chin cham nin e'.

⁵ Na xcye' yi jun ajtza'kla'tz yi ak'ij tan Ryos swetz tan xite'n cyajtza'kl yi e' yi na chitzan tan telse'n k'e'j i', yi e' yi na cho'c tan poyse'n chiwutz wunak tan qui't chixome'n te Ryos. Poro yi ajtza'kl yi na tak' Ryos na xcye' tan cyocse'n pres, bantz cyoque'n c'ulutxum jak' ca'wl Jesucristo.

⁶ Ej nin yi nink cho'c cyeru' c'ulutxum, list atine't tan tak'le'n chicaws cyakil yi e' pajol ca'wla'tz yi ate' ðchixo'lu'.

⁷ Yi e' cyeru' ntin na chixomu' te yi balajil jilon jun yaj, nin qui na cho'cu' tan xtxumle'n yi mbi ajtza'klil na icy' tc'u'l. Na at lo' e' ðchixo'lu' yi na cyal yi ntin e', e' tetz Cristo. Poro tajwe'n yil tz'el chitxum tetz yi ncha'tz o', o' tetz Cristo.

⁸ Le wutz cyeru' cyajtza'klu' na wocsaj wib nim tu wajtza'kl tan chicawe'nu'. Poro at rmeril tan woque'n tan chicawe'nu', na ak'ij ink'e'j tan Ryos nin qui na chintx'ixwij ta'n. Na yi wetz intarey i'tz tan chitxibaje'nu', nk'e'tz tan chixite'nu'.

⁹ Ncha'tz qui na waj yi nink cho'cu' tan xtx-

umle'n yi ntin na xcon e'chk cart wa'n tan chixo'wse'nu'.

¹⁰ Na at e' xchixo'lu' yi na cyal yi chin quiw nin na chinjilon tc'u'l yi e'chk cart yi na opon wa'n. Ncha'tz na cyal yi qui'c xac inyol, nin yi qui'c xtxolbil te yi atin xchixo'lu'.

¹¹ Poro yi e'a'tz tajwe'n tz'el chitxum tetz yi quil xtx'ixpuj tib chinjilon, na yi ko na xcon quiw yol wa'n tul e'chk cart, ite'n nin quiw yol xconk wa'n yil nopon xchixo'lu'.

¹² Ncha'tz na waj wal scyeru' yi nk'e'tz ni'cu'n wajtza'kl scyuch' yi coboxa'tz yi ate' xchixo'lu', yi e' yi na cyal yi chin tz'aknak cu'n e', na yi e'a'tz chin yab nin e' tu cyajtza'kl. Na na cyal yi e' balaj, poro ntin na xcon yi cyetz cyajtza'kl cya'n tan chima'lal quib squibil quib. Nin ko nicy' nin tu' quitane'n tu cyuch', na tzun cyocsaj quib yi e' balaj. Poro qui'c xtxolbil yi jun ajtza'kla'tz.

¹³ Ma yi o' ketz nk'e'tz ni'cu'n o' scyuch', na qui na kal ketz yi chin tz'aknak cu'n o'. Ntin na el katxum tetz yi at jun katarey yi ak'ij sketz tan Ryos, nin kol kaban tane'n yi jun katareya'tz slajluchaxk yi xe'n kutane'n. Ej nin yi jun katareya'tz i'tz tan chiquiwse'nu'.

¹⁴ Ma jalu', yi kopone'n xchixo'lu' nk'e'tz icy'e'n nkaban tul tarey junt, na o' yi bajx yi o' opon xchixo'lu' tan xtx'olche'n xo'l yi mbi eka'n tan Cristo.

¹⁵⁻¹⁶ Yi o' ketz qui na kicy' pok' tul tarey junt. Qui na kal "ketz" te yi ak'un yi na bnix tan junt yaj. Cha'stzun te yi koque'n tan xtxole'n scyeru'. Ej nin yil chiquiwixu' mas lok cho'cu' tan kuch'eye'n tan kabene'n tul junt ama'l tan xtxole'n yi balaj

stziblal yi ðe'n chiclax wunak. Poro yil kaben na kaj kaben ðchixo'l yi e' yi txe'n cunin quibit, na qui na kaj ljal kak'ej tan yi tak'un junt.

¹⁷ Qui na yub kol kal yi chin tz'aknak cunin o' tan kaxcone'n tetz Ryos, ma na mas ba'n tcu'n yi nink kak' kak'ajsbil tetz.

¹⁸ At txxicbaj sketz yi ko Ryos na tzan tan tak'le'n kak'ej, poro yi ko ketz kajtza'kl cuntu' qui'c txxicbaj sketz.

11

Yi e'yi nk'e'tz e' mero apostl

¹ I bin jalu', lok cyak'u' ama'l swetz tan walol mu'ð tal intontil scyeru'. Max chic'u'lu' swibaj. Quibite'u' inyol.

² Nternin na el walma' tan cyoque'nu' tetz balaj. Nin cho'n na saj yi jun wajtza'kla'tz tu Ryos. Nternin na waj yil cho'cu' tetz balaj, na tan in bixewe't chitratu' tu Cristo. Ej nin na waj che' injatxu' tk'ab i' chi na jatxlij jun xun tk'ab chmil. Ej nin yil che' injatxu' tk'ab Cristo, na klo' waj yi chin tz'aknak cu'n e'u', chi tane'n jun xun yi txe'n cunin po'tzaj tib.

³ Poro na chimbisun mu'ð tal, na ko tzun xubsij cyajtza'klu' chi banak Eva tan yi lubaj. Na klo' waj yil chipek'u' te Cristo tetz cu'n cyalma'u'.

⁴ Poro na chimbisun mu'ð tal na ja lo' icy' chitxo'be'u' chichusu'n yi e' yi na chitzan tan txxole'n junt Jesús yi nk'e'tz ni'cu'n tu yi ketz yi katxolnak scyeru'. Lastum yi ja icy' chitxo'be'u' junt jilwutz espíritu, nin qui na cyak'u' ama'l tetz yi mero Espíritu Sant. Lastum yi na chixomu' te

junt jilwutz chusu'n nin qui na chixomu' te yi balaj stziblal yi quibitnaku' ske'j.

⁵ Le wutz wetz wajtza'kl yi nk'e'tz ajnak tzaj yi ink'e'j xchiwutz yi e' balaj apostla'tz yi chin tz'aknak cu'n e' tane'n xchiwutzu'.

⁶ Bintzi lo', nk'e'tz chusij chint tan jale'n e'chk balaj weltil yol wa'n, poro na el intxum tetz yi mbi na chintzan tan xtxole'n, nin ja lajluchax xchiwutzu' yi at wajtza'kl tan cyakil yi e'chk takle'n balaj yi bajnak imbnol xchixo'lu'.

⁷ Na quinin injak jun centaw scyeru' yi xna'ke'n tan xtxole'n yi balaj stziblal Ryos xchixo'lu'. Mi ba'n pe' mimban westz nka qui' pe', nin ba'n pe' yi na wocsaj wib juy ntin tan jale'n chik'eju'.

⁸ Na yi woque'n tan quich'eye'nu' qui'c nin jun centaw cyak'u' swetz, poro cho'n saje'n xch'eybil wetz xchixo'l cobox cmon creyent yi ate' joylaj.

⁹ Nin yi atin tzaj xchixo'lu', nin yi woque'n wutz pe'm, quinin wak' bis scyeru' tan cyoque'nu' tan wuch'eye'n. Poro yi e' yi e' octz tan wuch'eye'n i'tz yi e' kajwutz aj Macedonia yi e' opontz. Ej nin qui'c nin jun tir yi jajk wak' bis scyeru' tan yi imbambil. Nin ya'tz nin tzimbne'-tz sbne' opon tunintz.

¹⁰ Sak xchiwutzu' yi jun cu'n na el intxum tetz yi xchusu'n Cristo. Nin ncha'tz, jun cu'n quil makx intzi' tan talche'n yi qui'c nin jun tir yi jajk wak' bis scyeru' tan jakle'n xch'eybil wetz scyeru'. Ej nin chinxomok te yi jun wajtza'kla'tz yil chimben lakak e'chk luwar cwent Acaya.

¹¹ ¿Na pe' imban yi je'j tan paj yi qui na chimpek' scye'ju'? Qui'. Na sak swutz Ryos yi na chimpek' scye'ju'.

¹² Ej nin quil tzintx'ixpuj yi jun wajtza'kl, yi

jun wajtza'kla'tz tan qui intz'amol pwok scyeru', na qui na waj wak' ama'l scyetz yi coboxa'tz tan cyalol yi ni'cu'n o' scyuch'.

¹³ Na nk'e'tz e' mero apostl. E' subul nak. Cyocsa'n tu' quib tetz apostl tetz Cristo.

¹⁴ Nin quil che'l yabu' te yi e' yi na cyocsaj quib tetz apostl, na ncha'tz Satanás yi Bayba'n, ba'n na tocsaj tib tetz jun ángel yi cho'n na saj tu Ryos.

¹⁵ Ko ya'tz na ban Bayba'n, ite'n nin xchibne' yi e' xchakum i'. Cyocse' quib chi balaj wunak. Poro tx'aklij chicaws le wi'tzbil k'ejlal. Tul xom quen tu' te yi mbi cu'n mbaj chibnol.

Yi e'chk q'uixc'uj yi tijnak Pawl tan tu' yi i' apostl

¹⁶ Ma jalu' e'u' wajwutz, qui na waj yi nink cho'cu' tan xtxumle'n yi in loc, poro ko ya'tz na chitxumu', quibite'u' cobox tal inyol. Na ncha'tz in, na waj lwak' mu'x tal ink'ej chi na chiban yi e' yi na cyocsaj quib tetz balaj apostl.

¹⁷ Nk'era'tz tajbil Kajcaw yil kajoy yi ketz kak'ej, na ya'stzun na chiban yi e' yab, poro tajwe'n chinjilon chi jun yab jalcu'n. Na tajwe'n tan wuk'ol mu'x ink'ej.

¹⁸ At wi'nin e' yi na cyocsaj quib nim tu' yi cyetz cyajtza'kl. Ncha'tz tzun in, swocse' wib nim te yi xe'n cu'n wutane'n.

¹⁹ Na at e' cyeru' yi na cyalu' yi chin tz'aknak cu'n e'u', poro na cyak'u' ama'l scyetz yi e' wunaka'tz yi na cyocsaj quib nim. Quibite'u' bin cobox weri inyol.

²⁰ Na cyak'u' ama'l scyetz tan cyoque'n tan chicawe'nu'. Wech na ntin na chitzan tan chixile'nu'.

Nin na cyak'u' ama'l scyetz tan cyoque'n tetz cyaj-cawu'. Poro yi e'a'tz na cyocsaj quib nim nin na el xak chitzi'u' cya'n.

²¹ Tx'ixwil lo' tetz wetz na ya'stzun wetz qui mma'w wa'n.

Yi e'a'tz ja cyocsaj quib nim te yi xe'n quitane'n, ncha'tz tzun in, ba'n wocsaj wib chi jun yab tan walol yi xe'n wutane'n.

²² Ko na cyal cyetz yi e' aj Israel, ncha'tz in, in aj Israel. Ko na cyal yi e' xonl k'ajtzun Abraham, ncha'tz in, in xonl Abraham.

²³ Ko na cyal yi e' xchakum Cristo, pyor tzun in wetz, na wi'nin sacte'n ja intij sju' tak'un Kataj. Mpe ni'cu'nk in chi jun yab yi na chitzan tan talche'n e'chk takle'ne'j. Qui'c na ban, na jun cu'n, in xchakum Cristo. Na jatix lo' tir yi no'cnakin xetze'. Nin jat lo' tir yi ja chinlo'on tan xicy'xab. Jat lo' tir mu'xt qui inquam cyak'un e' incontr.

²⁴ O'ix tir ocnak junak belulaj jique' tz'u'm swe'j cyak'un yi e' intanum judiy yi contr swe'j.

²⁵ Oxix tir chinlo'on cya'n tan tze'. Nin jun tir ja chinc'oxlij tan c'ub. Oxix cu'n barc yi benake' mulk'uj xe a' te yi na chinxon tul. Ej nin at jun tir yi incyaj jun k'ej tu jun ak'bal wi mar.

²⁶ Bajnak inxo'mbel bene'n tzi'n, ej nin jatix nin lo' tir yi txant qui ne'l tan a'. Jatix nin lo' tir ne'l xchiwutz alk'om, nin ncha'tz jat nin lo' tir e' oc yi e' wetz intanum tan imbiyle'n. Ncha'tz ite'n nin e' ban yi e' awer nak swe'j. Jatix nin lo' tir yi txant qui nchinlo'on lakak e'chk lmak tnum, nin jatix nin lo' tir yi txant qui nchinlo'on lakak e'chk ama'l yi tz'inunin tu'. Nin jatix nin lo' tir yi txant qui nchinlo'on cyak'un yi e' yi na cyocsaj quib

kajwutz.

²⁷ Ja chinje' ja chincu' tan txhole'n yol Kataj. Nin jatix lo' watl ja inmuc'. Ja inmuc' we'j tu saktzi'. Nin jat lo' tir yi qui jal inwa', nin ja inmuc' che'w, ja inmuc' bu'yil.

²⁸ Ej nin nk'e'tz ntina'tz e'chk bisa'tz at swetz, ma na ncha'tz mas tcunin na chimbisun scye'j yi e' cmon creyent.

²⁹ Na ko at e' cotxcoj, nka at e' yi ja chipakxij, na ok' inc'u'l scye'j, nin na tak' jun chin bis swetz.

³⁰ Cha'stzun te ko tajwe'n tan wocsal wib nim ba'n wocsaj wib nim te e'chk txxolbila'se'j yi na xchaj yi ntin Ryos at tan wuch'eye'n.

³¹ Sak swutz Ryos, yi Taj Kajcaw Jesucristo, yi jun yi tajwe'n tan kuk'ol kak'ajsbil tetz, yi nk'e'tz wi kak' tu' yi e'chk txxolbila'se'j yi ja wi't wal scyeru'.

³² Nin sak swutz i' yi mbi imbanak yi atin tzaj Damasco. Na yi gobernador yi bixba'nt tan yi rey Aretas, e' baj cu' wart ta'n tzi'ak e'chk sawanil yi tapij yi at solte'j yi tnum. Na yi tajbil i' i'tz tan intx'amxe'n, nin tan woque'n pres.

³³ Poro cho'n wele'n tzaj ojk tul jun wentanu' yi at te yi tapij. Nin tan incwe'n mule'n wuxtx'otx', cho'n incwe'n tzaj tul jun mo'tx. Cha'stzun te wele'n liwr xchik'ab yi e' incontra'tz.

12

Yi e'chk txxolbil yi til Pawl chi tul wutzicy'

¹ Poro qui'c na tak' swetz yi in te'n na inyolbej wib. Ma na ba'n tcu'n yil wal scyeru' yi e'chk

takle'n yi xchajnak tib tzinwutz tan Kajcaw tan jale'n mas wajtza'kl.

² Na at jun kajwutz yi ajske'n wutz wa'n yi ja el cyajlajix yob yi xa'kle'nix i' jalen le toxi'n tcya'j.* Mi xa'k pe' cyakil tu wankil nka qui' pe', cuquen, qui na wil wetz, ntin Ryos ilon tetz.

³ Ntin tu' na el intxum tetz yi bintzinin, aj ticy'le'n yi juna'tz jalen tcya'j. Mi xa'k pe' tu cyakil yi wankil nka qui' pe', cuquen, ntin Ryos na ilon tetz.

⁴ Ej nin yi xa'ke'n i' tul yi jun ama'la'tz ja tbit e'chk xtxolbil yi qui'c cu tan yolol i' tetz jun.

⁵ Swak'e' chik'ej yi e' yi ni'cu'n e' tu yi jun yaja'tz, poro yi in wetz quil wocsaj wib nim te yi mbnix wa'n tan wajtza'kl cuntu'. Ntin swale' yi e'chk xtxolbil yi na xchaj yi qui'c inxac.

⁶ Mpe nink wocsaj wib nim tan talche'n yi in nchimbnon yi e'chk takle'na'tz nk'e'tz in yab na jun cu'n ya'stzun yi mero bintzi. Poro quil wal yi xtxolbila'tz na qui na waj yil cyak' wunak ink'ej tan tu' yi e'chk takle'n yi na wal, ma na mas ba'n tcu'n yi nink cyak' ink'ej tan yi e'chk takle'n balaj yi na quil, nin yi na quibit swe'j.

⁷ Bintzi ja jal wi'nin wajtza'kl tan yi e'chk xtxolbila'tz yi wilnak. Poro ja jal jun chin yabil swetz yi qui na icy'. Poro chinch wetz i'tz tan qui wocsal wib nim tu wajtza'kla'tz, na chin il nin atin cu'nt ta'n. Ni'cu'n chi ik jun ma'cl Satanás yi Bayba'n, tan makle'n inwutz nin tan inxuxe'n.

⁸ Oxix tir injak tetz Kataj tan ticy'e'n klo',

⁹ poro quinín na icy'. Ntin tal Kataj swetz: "Quil

---

* **12:2** Yi chitxumu'n yi e' judiy tentz i'tz yi ama'l kale najle't Ryos.

cäbisun tan ayablil na at nin imbanl tzawe'j. Nin mas tcu'n na lajluchax yi wetz inchamil tan jun yaj yi ploj, yi qui'c walor, yi qui'c mas eka'n ta'n," stzun Kataj swetz. Cha'stzun te mas tcunin na chintzatzin yi na el intxum tetz yi in ploj. Na yi na chin nachon te yi implojil, ya'stzun yi na oc mas yi porer Cristo tan wuch'eye'n.

¹⁰ Cha'stzun te mas tcunin na chintzatzin yi na chinnachon te yi implojil, nin yi qui'c inxac. Mas tcunin na chintzatzin yi na cho'c wunak tan imbuchle'n, nin tan inxo'wse'n. Mas tcunin na chintzatzin yi na choyintzin wunak swe'j tan tu' yi in xconsbe'tz Cristo. Mas tcunin na chintzatzin yi na bajij yi e'chk takle'na'tz swe'j, na na jal mas inchamil yi na chin nachon te yi qui'c inxac.

Wi'nin na bisun Pawl scye'j yi cmon creyent Corint

¹¹ Poro ni'cu'n in chi jun yab yi na chintzan tan talche'n nin cyakil yi e'chk xtxolbila'se'j scyeru'. Poro i'tz chipaju', na e'u' klo' na chitzanu' tan tak'le'n ink'e'j. Na el intxum tetz yi qui'c inxac, poro ilenin nk'e'tz ajnak tzaj ink'e'j ächiwutz yi e'a'tz yi na cyocsaj quib wi'tz apostl.

¹² Na te yi atin tzaj ächixo'lu' ja lajluchax yi in apostl tan tu' yi at impasens. Nin ja lajluchax yi in apostl tan yi e'chk milawr tu e'chk balaj xtxolbil yi bnixnak wa'n ächixo'lu'.

¹³ Quib nin na imban ächixo'l yi e' mas creyent ite'n nin na imbana'tz ächixo'lu', ntin tu' qui na wak' gast scyeru'. Chicuye'u' impaj te jun impaltila'tz.

¹⁴ Ma jalu', ja wi't txumxij wa'n tan chixajse'nu' junt tir. Nin yil nophon ya'stzun toxi'n tir wukan

tan chixajse'nu'. Ite'n nin sbne'a'a's yil nopon junt tir ächixo'lu', quil wak' gast scye'ru'. Na qui na waj tzincambaj jun e'chk takle'n yi at scyuch'u'. Poro yi wetz wajbil i'tz tan che' incambalu' tan chixcone'nu' tetz Cristo. Nk'e'tz tajwe'n tan chin quich'eyalu', na nk'era'tz chimunl yi e' nitxa' tan joyle'n chipu'k yi chitaj, ma na i'tz chitarey yi e' ajcaw tan joyle'n yi tajwe'n scyetz chinitxajil.

¹⁵ Ej nin ya'stzun tzimbne' scye'ju'. Tzin-sotzaje' yi wetz yi colij wa'n tan tak'one'n ba'n scyeru'. Ncha'tz, list in tan wuk'ol wib tan claxe'n cyalma'u'. Poro lastum yi na quilu' yi mas cunin na chimpek' scye'ju', pek'e'n chint qui't na chibanu' swe'j.

¹⁶ Ncha'tz at e' ächixo'lu' yi na cyal: "Bintzi qui lo' nta'k gast ske'j, poro chin list nin i' tan kaxile'n."

¹⁷ Poro ¿xe'n mimban tan chixile'nu'? Qui' c'rmeril.

¹⁸ Ncha'tz ja cu' inwutz tetz Tito tan bene'n tan chixajse'nu'. Nin ja ben inchakol junt kajwutz tan xome'n te'j. ¿E' oc pe' tan chixile'nu'? Qui' lo'. Na ni'cu'n kajtza'kl tu Tito.

¹⁹ Na lo' chitxumu' yi na kacol kib tan yi e'chk yola'se'j yi na wal scyeru'. Poro qui', ntin tan jale'n k'ej Ryos, ja wal yi xtxolbila'se'j, nin tan jale'n k'ej Jesucristo. Na yi ketz kajbil scye'ju', yi e'u' jun c'oloy wajwutz, i'tz tan chiquiwixe'nu' tk'ab Kataj.

²⁰ Poro na chimbisun mu'x tal, ko tzun nk'e'tz ba'n ate'tu' yil nopon tan chixajse'nu'. Or bin quilu', na ko tzun takle'n bi' at ächixo'lu' jepon intx'ixpul wajtza'kl scye'ju'. Nin or quilu' ko tzun at oyintzi' ächixo'lu'; ko tzun at chi'ch c'u'lal; ko tzun at cyakal mak'mal; ko tzun ntin na chitzan

lenu' tan joyle'n yi cyajbilu'. Or quilu' ko tzun ntin na chitzanu' tan telse'n chik'eju' squibil quibu'; ko tzun ntin na chitzanu' tan xchaq'ue'n yol; ko tzun at e' xchixo'lu' yi na cyocsaj quib nim tu cyajtza'kl; ko tzun qui'c nin jik'bil wutz quitane'nu'.

²¹ Or quilu' na yil nopon tan chixajse'nu' qui na waj yil tz'el intx'ix cyanu' swutz Ryos. Ncha'tz chimbisunk ko tzun ljal cobox xchixo'lu' yi qui na chibisun tan quil, yi txe'n chitx'ixpuj yi cyajtza'kl cachi' yi cy'a'n cya'n. Na at lo' aj xna'ninl tu aj yajinl xchixo'lu', scyuch' yi e' yi bich cuntunin na chiban.

13

Stzajsbil wi' yol Pawl

¹ Ma yil nopon xchixo'lu', ya'stzun yi toxi'n tir wukantz tan chixajse'nu'. Ej nin yil no'c tan pujle'n chixo'lu', tzinjake' cob nka ox stiw tan lajluchaxe'n yi ko bintzi nka qui' cyakil yi e'chk yol yi na tzan.

² Yi ca'p tir yi xna'ke'n tan chixajse'nu' in no'c tan chimakle'n yi e' yi nsken chijuch quil. It'e'n nin na chintzan tan banle'n jalcu'n, mpe quibink xchixo'lu'. Yil nopon, swak'e' chicaws yi e' yi na chitzan tan juchle'n quil.

³ Slajluchaxk xchiwutzu' yi jun cu'n na chinxcon tan Cristo tan talche'n yi tetz tajbil. Yi Cristo nk'e'tz alcawe't, ma na chin cham nin i', nin stk'e' chicaws cyakil yi e' yi at chipaj.

⁴ Bintzi qui'c xchamil wankil Cristo yi quime'n swutz pasyon, poro itz' i' jalu', nin chin cham nin i' tan porer Kataj Ryos. Ncha'tz o' ketz, ploj

yi kawankil poro yil ko'c tan chibanle'n tane'nu' sjalok kachamil tan porer Kataj.

⁵ Chitxume'u' bin cyajtza'klu' xchijunalenu', yi ko jun cu'n k'uklij chic'u'lu' te Ryos nka qui'. Chima'le'u' cyajtza'klu' xchijunalenu'. ¿Qui ptzun lo' chixcye'u' tan xtxumle'n yi ko najlij Cristo te cyalma'u' nka qui'? ¿Nka chitzi' tuwu', chiplaj tuwu' na cyocsaj quibu' tetz creyent?

⁶ Poro elnak chitxumu' tetz yi ketz nk'e'tz kawutz tu' kaplaj tu' na kocsaj ketz.

⁷ Poro ilenin na katzan tan nachle'n Kataj squibu' tan qui chibanolu' e'chk takle'n cachi'. Nin yi na kanach Kataj squibu' tan cyoque'nu' tetz balaj, nk'e'tz ik ketz kak'ej na katzan tan joyle'n, ma na yi ketz kajbil i'tz yi nink cho'cu' tetz balaj. Mpe nink cyalu' yi qui'c kaxac, quil kamaxxij tan nachle'n Kataj squibu'.

⁸ Na qui'c rmeril yi nink ko'c ketz tan xite'n tajtza'kl jun yi na xom te yi bintzi, ma na yi ketz kajbil i'tz tan chitxicbaje'nu'.

⁹ Nin skatzatzink kol chiquiwixu'. Qui'c na ban kol cyal wunak yi o' cotxcoj. Cha'stzun te ilenin na kanach Kataj squibu' tan cyoque'nu' tetz tz'aknak cu'n.

¹⁰ Nin na chintzan tan stz'ibe'n nin yi e'chk xtx-olbila'se'j scyeru' yi ntaxk noyon tan chixajse'nu', na yil noyon qui na waj tzinxconsaj quiw yol. Ma na ntin na waj lxcon yi e'chk ca'wl yi ak'ij swetz tan Kajcaw Jesucristo tan chitxicbaje'nu', nk'e'tz tan chixite'nu'.

Wi'tzbilyol

¹¹ I bin jalu' e'u' wajwutz, quil tu' quibu'. Chijoye'u' puntil tan cyoque'nu' tetz tz'aknak cu'n.

Max chic'u'lu' te cobox inyol yi mben intz'ibal tul yi carte'j. Junit sban chitxumu'nu'. Lok jal yi tzatzin paz xchixo'lu'. Ej nin lok najan Kataj Ryos scye'ju', yi Ryosa'tz yi na ak'on lok' ib tu tzatzin paz sketz.

¹² Chik'ajlaj quibu' squibil quibu'.

¹³ Nin cyakil yi e' kajwutz yi ate' tzone'j na chitzan tan talche'n nin jun yos scyeru'.

¹⁴ Tak' tzaj bin Kajcaw Jesucristo yi banl talma' squibu'. Lok jal mas lok' ib xchixo'lu' tu Ryos. Nin lok jal mas tzatzin paz xchixo'lu' tan porer yi Espíritu Sant. Amén.

Yi Antiw Bible / Yi Ac'aj Testament Bible in Aguacateco (GT:agu:Aguacateco)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Aguacateco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011-02-18, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The Bible

in Aguacateco

**© 2011-02-18, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d6948788-e726-52d3-a772-47803a4a6354